

Ημερολόγιο Αντωνίου Γ. Ποφάντη

2 Απριλίου 1891

Την πρωΐαν προς την 1 και ½ π.μ. ανευρέθη εν τίνι οικία της Εβραϊκής συνοικίας κόρη Ισραηλίτις νεκρά. Η εντύπωσις της ευρέσεως του πτώματος τούτου, εν οικία κειμένη πλησίον της οικίας της φονευθείσης, προυξένησε δεινήν εντύπωσιν. Το πτώμα, κατά τους ιατρούς, έφερε δύο κατάγματα επί της κεφαλής, ουχί όμως τοιαύτα ώστε να επιφέρουσι τον θάνατον, και εν τραύμα θανατηφόρον εις τον λαιμόν. Η κόρη αυτή κατά την μαρτυρίαν του πατρός της, Χαΐμ Βήτα Σάρδα, είχεν απωλεσθή από της μεσημβρίας της χθες και κατά μεν τους Χριστιανούς, το φρικτόν τούτο κακούργημα επράχθη υπό Ισραηλιτών ίσως συγγενών της φονευθείσης, κατά δε τους Ισραηλίτας υπό Χριστιανών. Επειδή δε οι Ισραηλίται διαδίδωσι το τελευταίον, επικρατεί αγανάκτησις εις τον Χριστιανικόν πληθυσμόν της νήσου και επιθυμία να ανευρεθί ο τρομερός κακούργος ο διαπράξας τοιούτον έγκλημα.

3 Απριλίου 1891

Η χθες εγερθείσα αγανάκτησις κατά των Ισραηλιτών ηύξησεν επαισθητώως, ένεκα της διαδόσεως ότι η φονευθείσα δεν ήτο Ισραηλίτις αλλά Χριστιανή, αρπαχθείσα προ ετώ εξ άλλης πόλεως, όπως χρησιμεύση το αίμα αυτής διά τα άζυμα των Ιουδαίων κατά την κοινήν παράδοσιν· λέγω δε αυτήν κοινήν διότι αυτή πιστεύεται πανταχού του πεπολιτισμένου κόσμου, ότι δηλαδή υπάρχει αίρεσις τις Ιουδαίων ήτις επιθυμεί αίμα Χριστιανικόν διά τα άζυμα.

Το απόγευμα μάλιστα επήλθον πολλοί Χριστιανοί εις την Εβραϊκήν συνοικίαν πνέοντες μένεα κατά των Ιουδαίων των τολμησάντων κατά την γνώμην των πολλών να θυσιάσωσι την κόρην αυτήν εις την δεισιδαιμονίαν των· εγκαίρως όμως σπεύσασα η αρχή επανέφερε την τάξιν εν τη συνοικία.

Επειδή δε τα πνεύματα ήσαν λίαν εξηρηθισμένα, ετοποθέτησαν πολλαί φρουραί εις τας οδούς τας αγούσας εις την Εβραϊκήν, ώστε αυτή σχεδόν απεκλείσθη. Ο δε λαός, μη δυνηθείς να κακοποιήση τους προύχοντας και να ξεθυμάνη την οργήν του επιτίθετο κατά των Ιουδαίων ους συνήντα εις τας οδούς και πολλούς αυτών εκακοποίησε και ελιθοβόλησε πλείστας αυτών οικίας εν τη Εβραϊκή. Ένεκα δε του επικρατούντος αναβρασμού η ησυχία της πόλεως διατρέχει κίνδυνον.

4 Απριλίου 1891

Εξακολούθησε παρά τω Χριστιανικώ πληθυσμώ της νήσου η αυτή αγανάκτησις, ή ίνα είπω καλλίτερον αυτή επεκτάθη ένεκα της ασυνήθους ψυχρότητος της ανακρίσεως, ήτις απεπλανήθη υπό τινός κωφαλάλου Ισραηλίτου, όστις υπέδειξεν ευθύς εξ αρχής ως φονέα χωρικών τινα παλούντα εν τοις οδοίς αυγά. Η δε Εισαγγελία πεισθείσα εις τα νεύματα του κωφαλάλου, κρατεί δέσμιον τον ατυχή χωρικών και αφίνει ελευθέρους τους γονείς του θύματος, οίτινες λίαν ψυχροί εφάνησαν και μετά την απώλειαν της κόρης των και μετά την εύρεσιν του πτώματος της ατυχούς αυτής νέας και τους άλλους γείτονας και κατοίκους της οικίας εν η ευρέθη το πτώμα.

Όλα αυτά τα περιστατικά, δηλαδή η μη ταχεία εξέτασις της οικίας εν η ευρέθη το πτώμα και των λοιπών παρακειμένων, η πίστις ήτις εδόθη εις ένα κωφάλαλον, η ψυχρότης των γονέων, ο τρόπος της ευρέσεως του πτώματος, ο τρόπος της σφαγής, παρέχουσιν υπόνοιαν τω λαώ ανεξαρτήτων τάξεως να πιστεύη ότι η Εισαγγελική αρχή απεπλανήθη από σκοπού ίνα μη εύρη τον ένοχον, πεπεισμένη ότι ο φόνος εγένετο υπό Ισραηλιτών χάριν θρησκευτικού σκοπού και τούτο πράττει ίνα μη εξάψη, έτι πλέον την οργήν του λαού, ή απεπλανήθη διεφθαρείσα υπό χρημάτων.

Εν τούτοις αυτή της η διαγωγή μάλλον ερεθίζει τα πνεύματα των ανθρώπων, οίτινες είνε έτοιμοι να αυτοδικήσωσιν αφ'ου βλέπουσι την αρχήν υποστηρίζουσα τους κακούργους. ...

Η αγανάκτησις ισίως μετά μεσημβρίαν εκορυφώθη και πολλοί πολίται θέλοντες να εκδικηθώσι τον θάνατον της νέας αυτής, ην πιστεύουσι πάντως ως Χριστιανήν, εξώρμησαν κατά της Εβραϊκής συνοικίας αλλά ένεκα της εκεί υπάρχουσας δυνάμεως ουδέν κατ'αυτών έπραξαν, αλλά μετέβησαν εις τον Ισραηλιτικόν Σύλλογον και αρπάσαντες την σημαίαν αυτού μετέφερον αυτήν εις την πλατείαν όπως την καύσωσιν, αλλ'επειδή αύτη δεν εκαίετο κατεκερμάτισαν αυτήν εις διάφορα τεμάχια και μετ'αυτό μετέβησαν εις τας οικίας των εκτός της Ιουδαϊκής συνοικίας κατοικούντων και ελιθοβόλησαν αυτάς, θραύσαντες πολλάς υάλους και συνάμα εκακοποίησεν και τους Εβραίους ους συνήντησαν καθ'οδόν, ολίγους όμως διότι από κθες ούτοι εκλείσθησαν πάντες εις τας οικίας αυτών.

5 Απριλίον 1891

Η αυτή αγανάκτησις και σήμερα. Εκακοποιήθησαν δε τινές Ισραηλίται, άλλοι μεν ελθόντες εκ των εξοχών, άλλοι δε διά των Ατμοπλοίων εξ άλλων μερών διά τας εορτάς των. Η ιδέα δε ότι η φονευθείσα νεάνις ήτο Χριστιανή επιτείνεται καθ'έκαστην, ένεκα του τρόπου καθ'ον διεπράχθη ο φόνος. Διότι κατά την μαρτυρίαν και έκθεσιν των ιατρών ουδέ σταγών αίματος ευρέθη εν τη καρδιά αυτής. Το περίεργον δε είναι ότι ούτε τα φορέματά της ούτε ο σάκκος εν ω ευρέθη ήσαν αιματωμένα. Μυστήριον και τούτο αλλά πώς αύτη ευρέθη Χριστιανή ούσα εις χείρας Εβραίων; Κατά την γνώμην των πολλών, ηρπάγη μικρά ούσα εξ Ιωαννίνων και μετεφέρθη ενταύθα παρασκευαζομένη ίνα χρησιμεύση ως θύμα. Ας ελπίσωμεν ότι η ανάκρισις θα θελήση να εξιχνιάσει αυτό το μυστήριον.

7 Απριλίον 1891

Προελήφθη πας κίνδυνος [ταραχών] και διότι η Εβραϊκή συνοικία εξησφαλίσθη πλειότερον ή τας άλλας ημέρας διά πεζικού, πυροβολικού, χωροφυλακής, στρατιωτικής σχολής και ναυτών. Ήτο δηλαδή αύτη εις κατάστασιν πολιορκίας: εις ουδένα δεν επετρέπετο να διέρχηται τας οδούς της συνοικίας αυτής. Η δε Βόρεια Πύλη και τα περί αυτήν μέρην εφρουρείτο ως ει περιεμένετο έξωθεν ο εχθρός. Σήμεραν ήνοιξαν τινά εκ των εμπορικών καταστημάτων των Ιουδαίων. Επεκράτησε δε και τάξις αλλά η φρουρά δεν έφυγεν εκ της συνοικίας εκείνης. Παρατηρήθη δε υπό των πολιτών, ότι αι κυρίαί των αξιωματικών έσπευσαν σωρηδόν να αγοράσωσι μεταξωτά φορέματα και άλλα εκ των καταστημάτων εκείνων, λέγουσαι αντί πάσης άλλης πληρωμής «γράψε τα εις τον λογαριασμόν!»

6 Μαΐου 1891

Σήμεραν ήνοιξαν οι Ισραηλίται, κατά διαταγήν της Κυβερνήσεως τα καταστήματα αυτών αλλά μετά τινός δειλίας άλλως λίαν φυσικής τοις Ισραηλίταις. Περί την μεσημβρίαν δε επεσκέφθη την Ιουδαϊκήν συνοικίαν και η Αυτοκράτειρα νομίζουσα εκ των αναγνώσεων των Ευρωπαϊκών εφημερίδων ότι εν τη Ιουδαϊκή συνοικία θα εύρη σωρόν ερειπίων, οικίας πυρπολημένας, νεκρούς αθάπτους, εμπορεύματα κατεστραμμένα εν τοις οδοίς, ανθρώπους πεινώντας ή μάλλον αποθνήσκοντας της πείνης και τα τοιαύτα, διότι τοιαύτα τινά έγραψεν ο πωλημένος προς τους Εβραίους Ευρωπαϊκός τύπος, κατ'εισήγησιν ίσως των αυτών.